

Л. Петриченко

М. Харків

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ І
ЗАКОНОМІРНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ У ВИЩОМУ
ПЕДАГОГІЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ**

Анотація. Гарантія якості здійснюється на інституційному, національному та європейському рівнях. Для цього необхідна розробка взаємних критеріїв і технологій визначення гарантії якості.

Управління якістю підготовки фахівців вищої кваліфікації ґрунтується на контролі за дотриманням державних вимог до рівня навчання і забезпечується зовнішніми (по відношенню до вищого навчального закладу) процедурами ліцензування освітньо-професійних програм, атестації та акредитації вищих навчальних закладів.

Ключові слова: якість освіти, педагогічний навчальний заклад, контроль якості, управління якістю освіти

Л. Петриченко

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ И
ЗАКОНОМЕРНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ ОБРАЗОВАНИЯ
В ВЫСШЕМ ПЕДАГОГИЧЕСКОМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ**

Аннотация. Гарантия качества осуществляется на институциональном, национальном и европейском уровнях. Для этого необходима разработка взаимных критериев и технологий определения гарантии качества.

Управление качеством подготовки специалистов высшей квалификации базируется на контроле по соблюдению государственных требований к уровню обучения и обеспечивается внешними (по отношению к высшему учебному заведению) процедурами лицензирования образовательно-

профессиональных программ, аттестации и аккредитации высших учебных заведений.

Ключевые слова: качество образования, педагогическое учебное заведение, контроль качества, управление качеством образования

L. Petrychenko

***THEORETICAL METHODOLOGICAL APPROACH AND
REGULARITY OF EDUCATION QUALITY ADMINISTRATION IN
PEDAGOGICAL ACADEMY***

Annotation. The guarantee of quality is being realized on institutional, national and European Levels. This requires the development of mutual criteria and the technology of quality guarantee definition.

The quality administration in training of highly qualified specialists is based on the control for compliance of state requirements to the educational level and is provided with external (towards the higher educational institution) licensing procedure of educational and professional programs, certification and accreditation of higher educational establishments.

Key words: quality of education, pedagogical academy, control of quality, quality administration.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації освіти, появи транснаціональної освіти і потужних корпорацій, які її забезпечують, якість стає чинником, що визначає саму можливість існування того чи іншого навчального закладу незалежно від форми власності [6, с. 87]. Сьогодні політика щодо якості освіти, професійної підготовки і сертифікації фахівців, підкреслює В. Луговий, спрямовується на досягнення оптимального ступеня упорядкування педагогічної діяльності з врахуванням особистісних, соціальних, економічних і державних потреб та інтересів акціонерів освіти [4, с. 67].

Отже, якість освіти знаходиться у центрі побудови сфери вищої

європейської освіти. Гарантія якості здійснюється на інституційному, національному та європейському рівнях. Для цього необхідна розробка взаємних критеріїв і технологій визначення гарантії якості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що окремі аспекти проблеми управління якістю освіти у розвитку вищої школи, знаходяться в процесі інтенсивних реформувань. Вища школа являє собою одночасно і суб'єкт, і об'єкт змін, які відбуваються. Збереження та можливість зміцнення суб'єктності вищої освіти виступає в якості базового концептуального принципу не тільки реформ національних систем освіти, а й широкомасштабних процесів інтеграції, що поширюються в регіонах Європи, про що і свідчать документи, що характеризують мету та завдання європейських реформ освіти на сучасному рівні: в результаті їх запровадження повинна зростати суб'єктна (тобто дійсно самостійна, активна) роль вищої освіти в цілому, роль кожного вищого навчального закладу, викладачів і студентів як активних, відповідальних і безпосередніх учасників процесу змін.

Поетапне входження України до світового простору, інноваційні та модернізаційні процеси в освіті виявили наявність істотних суперечностей між потребами часу та реальним станом управління якістю освітнього процесу у навчальних закладах. Я. Яхнін зазначає, що сфера управління освітою, зокрема якістю освіти у ВНЗ, стала предметом наукового дослідження порівняно недавно. Над проблемою підвищення якості освітнього процесу працюють вітчизняні і зарубіжні науковці В. Алфімов, Г. Артюх, Т. Боголюб, Л. Даниленко, Г. Дмитренко, Л. Карамушка, В. Крижко, Н. Коломинський, В. Луговий, Є. Павлютенков. Проте на сьогодні ця проблема потребує подальшого аналізу, особливо коли йдеться про управління якістю освіти у ВНЗ.

Мета статті – проаналізувати теоретико-методологічні підходи і закономірності управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі.

Виклад основного матеріалу. Сучасна освіта характеризується низкою специфічних особливостей. Дослідження П. Яременко дозволяє виділити наступні риси, характерні для пострадянської системи освіти: співіснування державної та регіональної програм розвитку освіти; збільшення видів і типів освітніх установ; розширення прав, повноважень та підвищення відповідальності ректорів; широке впровадження новацій, нових педагогічних комп'ютерно-інформаційних технологій, навчальних предметів, програм і дисциплін; перехід багатьох ВНЗ у режим розвитку і ускладнення їх як об'єктів управління; розвиток ідей педагогічного менеджменту; конкуренція між ВНЗ, матеріальні ресурси; нестабільність педагогічних колективів: велика плинність кадрів, зниження професійного рівня та професійної активності через відсутність стимулів у праці [8, с. 36].

Безумовно, в цих умовах недоліки існуючих механізмів управління якістю освіти у ВНЗ стали особливо помітні. Важелю для підвищення якості підготовки висококваліфікованих фахівців служить управління.

Розробка проблем управління якістю освіти вимагає методології системного підходу. Цей підхід в таких своїх основних формах, як аналітична і синтетична, широко використовується в дослідженнях різних соціальних явищ і процесів. У рамках нашого дослідження ми будемо розглядати значення системного підходу в теорії і практиці управління якістю освіти. Цей підхід відображається в роботах В. Беспалько, Г. Єльнікової, Ю. Конаржевського, Н. Кузьміної, М. Поташника, П. Третьякова, Є. Хрикова та ін.

Ученими В. Лазаревим, М. Поташником, П. Третьяковим, Є. Хриковим та ін. відзначається необхідність розробки методологічних підходів, специфічних для управління якістю освітою, і визначають системно-діяльнісний, синергетичний, комунікаційно-діалогічний, культурологічний, особистісно-орієнтований.

Розгляд основних теоретичних положень досліджуваної проблеми дозволив зробити уточнення і виділити, окрім вищезазначених, такі підходи

до визначення якості освіти: нормативно-дидактичний, соціально-маркетинговий.

Особливістю нормативно-дидактичного підходу (І. Волкова, С. Іванов, Г. Ковальова, С. Сакаєва, Г. Скік тощо) є його орієнтація на: нормативні цілі освітньої установи, які визначені освітнім стандартом, відповідними йому навчальними планами і освітніми програмами; рівень навченості студентів як головний освітній результат, вимірюваний за допомогою різних кваліметричних засобів: проміжного і атестаційного тестування, заліків, іспитів тощо.

Цей підхід відбиває змістовну, знаннєву (діяльнісну) характеристики якості освіти, що можуть бути виявлені на основі об'єктивних критеріїв і кількісних показників. Його недоліком, на наш погляд, є відсутність уваги до таких показників якості освіти студентів як рівень їх духовно-морального розвитку, соціальна компетентність, цивільні якості.

Соціально-маркетинговий підхід (А. Афанасьєва, Г. Ільїн, І. Клейман, С. Козлова, А. Мойсеєвий, М. Поташник, А. Севрук та ін.) розглядає якість освіти як широку соціальну категорію, що відбиває загальний рівень вченості, соціальної зрілості випускника, а не тільки рівень його знань, умінь і навичок. Як соціальний – цей підхід враховує «соціоцентристські, особистісно-центристські й культуро-центристські виміри» (А. Субетто) якості освіти, виражає потреби і очікування суспільства в цілому по відношенню до нього. Як маркетинговий цей підхід зорієнтований на реалізацію маркетингових цілей освітньої установи, що враховують запити різних груп споживачів освітніх послуг.

Перевагами соціально-маркетингового підходу є широке і багатоаспектне осмислення освітнього результату, облік специфіки освітньої установи, особливостей замовників його послуг; недоліком, на наш погляд, є деяка відірваність від вимог державного стандарту і інших діючих нормативів, визначена розпливчатість результатів діяльності, складність її кількісної оцінки.

Вивчення наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених, дослідників (В. Бондар, О. Зайченко, Н. Кузьміна, В. Маслов, В. Олійника, Н. Островерхова, В. Пикельна, М. Поташник, Т. Шамова та ін) дозволяє розкрити основні компоненти управління якістю освітнього процесу у педагогічному ВНЗ: цілепокладання, тобто визначення цілей і завдань, які забезпечують ефективний розвиток і саморозвиток системи; організація і координація діяльності всіх ланок ВНЗ; забезпечення органами управління високоефективної освітньої діяльності підвідомчих установ. Тут особливе значення набуває зв'язок управлінської діяльності з наукою, оскільки діяльність установ в умовах нової освітньої парадигми є практичним застосуванням нових наукових ідей і концепцій; створення органами управління умов для ефективних педагогічних пошуків, інноваційного руху; діагностика результатів, аналіз і оцінка зусиль установ освіти щодо формування соціально-освітнього середовища.

Отже, проведений теоретичний аналіз дозволяє нам дійти висновку і визначити першу закономірність ефективного управління якістю освіти у педагогічному ВНЗ, яка полягає у тому, що управління ефективно, якщо здійснюється на основі, перш за все, особистісно орієнтованого та системно-діяльнісного підходів.

Необхідно зауважити, що сучасні умови розвитку державного управління сферою вищої освіти в Україні диктують потребу введення стандартів ISO 9000 для побудови і сертифікації систем управління якістю надання освітніх послуг. На нашу думку, вводити їх слід обов'язково і робити це потрібно незалежно від типу ВНЗ, форми його власності, кількості викладачів і контингенту студентів. Не можна зважати навіть на те, що органи державного управління освітою можуть і без ISO досягати бажаних результатів [8, с. 76].

На даний момент вищезгадана система стандартів працює досить успішно у багатьох країнах світу (в тому числі й в окремих ВНЗ України).

Закладені в міжнародних стандартах ISO основні принципи загального

управління якістю (TQM) дозволяють успішно їх використовувати при розробці системи управління якістю освіти й сприятиме удосконаленню системи управління в цілому та сприятиме своєчасним й систематичним виявленням недоліків в галузі забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців.

Отже, управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі ефективно, якщо впроваджено систему менеджменту якості освітньої діяльності ВНЗ, яка відповідає вимогам та критеріям міжнародного стандарту ISO 9000, що є наступною закономірністю ефективного управління якістю освіти у педагогічному ВНЗ.

Організаційна основа підвищення якості професійної вищої освіти, про що свідчить аналіз наукової літератури, переважно орієнтуються на організаційну модернізацію існуючої структури. Ця стратегія, згідно обґрунтуваннями автора, припускає максимальний розвиток НІТ, розробку нових прикладних навчальних програмних продуктів і зміну складових організаційних елементів. При цьому продуктивність структури якості зростає, оскільки раціонально розподіляються програмні продукти і бази даних, знижуються витрати на розробку і впровадження НІТ, підвищується професійний рівень професорсько-викладацького складу і зацікавленість студентів.

Інформатизація освітнього процесу і підвищення якості здійснюється через комплексні інформаційні технології. Набір таких технологій, що забезпечують реалізацію однієї з названих якостей професійної вищої освіти, на нашу думку, виступає у вигляді сукупності інформаційних технологій.

Отже, проведений теоретичний аналіз дозволяє нам дійти висновку і визначити наступну закономірність ефективного управління якістю освіти у педагогічному ВНЗ, яка полягає у тому, що управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі ефективно, якщо використовуються сучасні інформаційні технології в управлінні ВНЗ.

Управління якістю освіти у ВНЗ будується на певних фундаментальних

основах - принципах, які відображують його головні структурні та змістові характеристики. Ю. Конаржевский вважає, що саме принципи управління визначають вимоги та зміст, структуру і організацію цього процесу. Вони складають як би ідейну основу теорії та практики управління і використовуються як фундаментальні аксіоми [2, с. 201].

Наші уявлення про принципи, на підставі яких здійснювалася модернізація роботи ВНЗ зводяться до того, що вони розглядаються як відносно самостійні. Тим часом усі вони взаємопов'язані, доповнюють один одного, утворюючи єдину систему. Недооцінка будь-якого з них призводить до зниження ефективності управління якістю освіти у ВНЗ.

Управління якістю освіти у ВНЗ успішно вирішується не тільки на основі принципів, але і таких його складових компонентів як функції.

Зважаючи на соціально-економічні перетворення, що відбуваються в країні, Г. Федоров загальні функції управління якістю освіти умовно ділить на три групи: прогностична, коригуюча та регулююча, застосування яких дає змогу прогнозувати, програмувати і коригувати управління освітою відповідно до умов і поставлених цілей [7, с. 30]. С. Алімов запропонував наступні функції управління соціальною системою, характерні також і для системи освіти: розробка і прийняття управлінського рішення; організація, регулювання, корегування, облік і контроль.

Аналіз вищеназваних управлінських функцій свідчить про те, що їх реалізація була спрямована на створення чіткої формальної структури управління, жорсткий контроль за виконанням. Функціональний склад зводився до основних функцій – планування, організації, контролю. У сучасних умовах функції управління освітою видозмінюються, оновлюються, змінюється їх кількість, виділяються пріоритетні. Про це свідчить аналіз теорії та практики управління системою освіти, здійснений провідними вченими: В. Бондарем, Г. Єльніковою, В. Мануйленко, В. Олійником, М. Поташником, Т. Шамовою та ін.

Зокрема В. Бондар пріоритетними функціями визначає науково-

теоретичну і регулятивно-оціночну [1, с. 16]. В. Мануйленко розробив функції управління навчальним процесом, до яких відносить: суспільно-політичну, культурно-освітню, викладацьку, адміністративну, фінансово-господарську, керівництва процесами навчання і виховання. В. Пикельна виділила такі управлінські функції як планування, організація, координація, контроль, регулювання, облік, аналіз [5, с. 29].

Таким чином, сучасні дослідження дають можливість відокремити й інші функції управління, наприклад, координацію, регулювання, аналіз, комунікацію, які не виділені в класичній інтерпретації функціонального складу.

Доповнення сукупності сучасних функцій управління такими, як аналітична, стимулююча, прогностична, мотиваційна, представляється нам особливо актуальним у зв'язку з підвищенням ролі суб'єктивного чинника людської діяльності.

У сучасних умовах реформування, зміст функцій управління зазнає змін. При цьому, традиційні функції збагачуються і доповнюються новими. Л. Калініна, С. Каркліна, Г. Сурміло та ін. виділяють аналітико-прогностичну, регулятивно-координаційну, інформаційно-методичну, соціального захисту, контрольну, інноваційно-впроваджувальну.

Усі перераховані функції взаємопов'язані і взаємообумовлюють одна одну. Функції поетапно змінюють одна одну, створюючи єдиний управлінський цикл.

Отже, проведений теоретичний аналіз дозволяє нам дійти висновку і визначити четверту закономірність ефективного управління якістю освіти у педагогічному ВНЗ, яка полягає у тому, що управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі ефективно, якщо спирається на наступні принципи: принципи менеджменту якості освіти (орієнтація на споживача, роль керівництва в системі управління якістю, залучення педагогічних працівників, постійне вдосконалення та ін.), принцип системності, принцип оптимального внутрішнього різноманіття системи,

принцип соціальної детермінації та аналітичного прогнозування, принцип інформаційної достатності та оперативного регулювання, принципи фінансово-економічної раціональності, правової пріоритетності і законності, принцип єдності єдиноначальства і колегіальності в управлінні, раціонального поєднання прав, обов'язків і відповідальності, наступності в управлінні, наукової компетентності, гуманізації, професійної компетентності, успішної управлінської діяльності, принципи єдності цілей, взаємодоповнюваності, цілеспрямованості й критеріальності, підпорядкованості цілей в їх ієрархії, систематичності оцінювання та встановлення багатоканального зворотного зв'язку.

Модернізація сучасної педагогічної практики, пошук шляхів підвищення якості освітнього процесу припускає використання резервів особистості, її можливостей і здібностей, емоційно-вольової сфери у становленні творчої індивідуальності кожного студента. Тому важливо, на думку Н. Кузьміної, при організації навчального процесу враховувати емоційний чинник, що забезпечує позитивну спрямованість емоцій, підсилюючи дієвість інтелектуального боку навчання. Пошук нових технологій, що забезпечують ефективність навчання та спрямованих на формування суб'єктності студентів, мають враховувати, разом з розвитком інтелекту студентів, креативність і емоційно-вольову сферу. Емоційний фактор є засобом забезпечення якості сучасного освітнього процесу в різних типах навчальних закладів, підкреслює Н. Кузьміна [3, с. 47].

Ю. Конаржевський підкреслює важливість ректора у забезпеченні якості освіти ВНЗ. Ректор – це не просто посада керівника, але й велике педагогічне мистецтво. Сьогодні він покликаний поєднувати в одній особі вчителя, методиста, державного інспектора, господарника, організатора навчально-виховного процесу, чуйного й уважного наставника студентського і педагогічного колективу [2, с. 186].

Виходячи із сучасних положень освітнього менеджменту, як сукупності принципів, форм, методів управління педагогічними системами та

персоналом, побудованих на наукових засадах, керівник навчального закладу XXI століття має: прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін; забезпечувати відкрите керівництво; вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб ставити нові цілі; організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей; працювати над забезпеченням різних ресурсів для якісного досягнення цілей; постійно вчитися і стимулювати до цього членів колективу.

Це дозволяє нам дійти висновку і дає підстави для визначення наступної закономірності ефективного управління якістю освіти у педагогічному ВНЗ, яка полягає у тому, що ефективність управлінської діяльності тим вища, чим вищий рівень професіоналізму особистості та діяльності керівників навчальних закладів.

Спираючись на наукову літературу та враховуючи власний досвід управлінської діяльності вважаємо, що моніторинг необхідно проводити періодично та постійно. Періодичний – це ліцензування, акредитація як зовнішня перевірка навчального закладу. Постійний контроль за станом навчального процесу здійснюється ректором, ректоратом, деканатами, відділеннями, кафедрами, методичними та адміністративними комісіями.

Аналіз наукової літератури дає нам підстави для уточнення поняття моніторингу управління якістю освіти, що містить наступні елементи: вивчення термінології, що використовується в європейських країнах у сфері якості, контролю, оцінювання й акредитації якості, вимог до результатів освіти, визначення рівнів, дескриптів кваліфікації, тобто понятійного поля з погляду орієнтації на якість освіти; статистично-орієнтовний аналіз систем забезпечення, гарантії та управління якістю вищої освіти; встановлення стандарту й операціоналізація: визначення стандартів, операціоналізація стандартів в індикаторах (вимірювані величини), встановлення критерію, за яким можна визначити досягнення стандарту; збір статистичних даних та оцінювання результатів; дії: застосування відповідних заходів, оцінювання результатів заходів відповідно до стандартів; визначення професійних

профілів і відповідних результатів навчання з погляду вмінь, знань і компетенцій; аналіз підходів до проектування результатів вищої освіти; статистично-орієнтовний аналіз систем професійної сертифікації випускників вищих навчальних закладів; відновлення практики контролю залишкових знань з окремих дисциплін проведенням контрольних робіт або тестування студентів різних курсів; вивчення процесів глобалізації професій.

Отже, під моніторингом якості освіти у вищому навчальному закладі ми розуміємо інформаційну систему, яка постійно оновлюється і поповнюється на основі безперервного стеження за станом і динамікою розвитку основних складових якості освіти за сукупністю визначених критеріїв з метою вироблення управлінських рішень по коригуванню небажаних диспропорцій на основі аналізу зібраної інформації і прогнозування подальшого розвитку досліджуваних процесів.

Освітній моніторинг ми розглядаємо як стандартизовану систему кваліметричних методик і процедур, які забезпечують уніфікований підхід до аналізу й оцінки стану і результатів функціонування та розвитку вищої освіти. Основні процедури моніторингу якості освіти включають якісний і кількісний аналіз й оцінку стану й результатів тестування, соціологічне опитування: статистичну обробку даних, аналітико-узагальнені висновки і оцінки. Моніторинг дає об'єктивну інформацію для прийняття управлінських рішень щодо удосконалення навчально-виховного процесу і якості управління, від чого залежить кінцевий результат освіти. Моніторинг повинен здійснюватися на основі критеріїв і показників якості освіти, які відповідають гуманістичній парадигмі, системному характеру управління якості освіти.

Це дозволяє нам дійти висновку і дає підстави для визначення наступної закономірності ефективного управління якістю освіти у педагогічному ВНЗ, яка полягає у тому, що управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі ефективно, якщо запроваджено систему постійно діючого моніторингу якості освіти у ВНЗ.

Вдосконаленню управління якістю освіти у педагогічному ВНЗ, на нашу думку, буде сприяти змішана структура управління, яка передбачає поєднання таких передумов, як: забезпечення ефективної діяльності ВНЗ за допомогою альтернативних форм освіти на засадах виконання відповідальними фахівцями всього комплексу управлінських функцій, що гарантує цілісність процесу управління при одноосібній відповідальності (традиційний варіант) та реалізації окремих, найбільш пріоритетних функцій управління освітою, що вносить в освітню систему чіткість, новизну, полегшує взаємозамінність фахівців (функціональний варіант). Це сприяє розвитку освітніх систем з урахуванням суспільних трансформацій, переходу до ринкових відносин.

Під управлінням якістю освіти у педагогічному ВНЗ ми розуміємо розробку та здійснення системи заходів, які дозволяють ефективно надавати освітні послуги такої якості, яка забезпечує відповідність результату вимогам замовника. При цьому, управління якістю освіти передбачає забезпечення проектування, досягнення і підтримки якості освітнього процесу, його реалізації і результатів.

Управління якістю освіти є складним у підборі застосовуваних засобів, методів і форм впливу. Тільки їх сукупність, взаємодоповнюваність дозволяє досягати поставлений цілей, забезпечувати повноту реалізації управлінських функцій. Побудова системи управління якістю створюється з вирішення наступних завдань: усвідомлення керівництвом необхідності змін, пов'язаних з інтеграцією в європейське освітнє середовище; навченість керівників, викладачів та співробітників філософії якості; ідентифікація споживачів та їх очікувань; відповідність системи управління управлінським стандартам, моделям; постійне поліпшення системи менеджменту якості через акредитацію та самооцінку.

Отже, проведений теоретичний аналіз дозволяє нам дійти висновку і визначити цьому закономірність ефективного управління якістю освіти у педагогічному ВНЗ, яка полягає у тому, що система управління якістю освіти

ефективна, якщо включає наступні основні етапи: проектування, збір інформації, аналіз інформації, прийняття рішення, організація роботи з прийняття рішення, контроль виконання, аналіз ефективності дій.

Висновки. Таким чином, аналіз проблеми управління якістю освіти у ВНЗ дозволив нам визначити основні закономірності управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі, що дає нам підстави для виділення наступних теоретико-методологічних засад управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі: концепція управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі має базуватись на особистісно орієнтованому та системно-діяльнісному підходах; ефективне управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі передбачає впровадження системи менеджменту якості освітньої діяльності ВНЗ, яка відповідає б вимогам та критеріям міжнародного стандарту ISO 9000; ефективне управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі передбачає використання сучасних інформаційних технологій в управлінні ВНЗ; ефективне управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі повинно базуватись на наступних принципах: принципи менеджменту якості освіти, принцип системності, принцип оптимального внутрішнього різноманіття системи, принцип соціальної детермінації та аналітичного прогнозування, принцип інформаційної достатності та оперативного регулювання, принципи фінансово-економічної раціональності, правової пріоритетності і законності, принцип єдності єдиноначальства і колегіальності в управлінні, раціонального поєднання прав, обов'язків і відповідальності, наступності в управлінні, наукової компетентності, гуманізації, професійної компетентності, успішної управлінської діяльності, принципи єдності цілей, взаємодоповнюваності, цілеспрямованості й критеріальності, підпорядкованості цілей в їх ієрархії, систематичності оцінювання та встановлення багатоканального зворотного зв'язку; ефективне управління якістю освіти у педагогічному ВНЗ можливе лише за умови високого рівня

професіоналізму особистості та діяльності керівників ВНЗ; система управління якістю освіти повинна включати наступні основні етапи: проектування, збір інформації, аналіз інформації, прийняття рішення, організація роботи з прийняття рішення, контроль виконання, аналіз ефективності дій; ефективне управління якістю освіти у вищому педагогічному навчальному закладі передбачає запровадження системи постійно діючого моніторингу якості освіти у ВНЗ. Що передбачає наявність системи оцінки діяльності керівників, структурних підрозділів, викладачів, працівників ВНЗ.

Література:

1. Бондар В. І. Теоретичні основи і технологія педагогічного аналізу: управлінський аспект / В. І. Бондар – К., 1996. – 67 с.
2. Конаржевський Ю. А. Менеджмент и внутреннее управление / Ю. А. Конаржевський – М.: «Педагогический поиск», 2000. – 224 с.
3. Кузьмина Н. В. Профессионализм личности учителя / Н. В. Кузьмина — М.; Высшая школа, 2008. — 119 с.
4. Луговий В. І. Управління якістю освіти / В. І. Луговий – К.: Держ. Управління, 1997. – 302 с.
5. Пикельная В. С. Теоретические основы управления: (школоведческий аспект) / В. С. Пикельная – М.: Высшая школа, 1990. – 175 с.
6. Сучасні освітні технології у вищій школі: [зб. наук. праць]. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 259 с.
7. Федоров Г. В. Відділ освіти в умовах соціально-економічних перетворень / Г. В. Федоров // Освіта і управління. – 1999. – Т. 3. – Число 4. – С. 28-32.
8. Яременко П. С. Якість освіти в Україні / П. С. Яременко – К.: Лібра, 2011. – 157 с.